

Böyle daha güvenli
sörf yaparsınız!

Gençler için internet önerileri

▶ Medya bilgisi sayesinde
internette daha fazla
güvenlik

klicksafe.de

Avrupa ağında Almanya'daki
düğüm noktası

klicksafe - Gençler için öneriler

▶ İnternetin müthiş bir olay olduğunu düşünüyorsun, ama bazen, internetin sana sunduğu bilgilerin ve imkanların çokluğu karşısında yolunu nasıl bulacağını mı şaşıırıyorsun? Ayrıca kimi zaman, sanal sohbetlerde (chat) ve forumlarda kendin hakkında ne kadar bilgi vermenin doğru olacağını bilemiyor musun? Ve bazen de internette, seni huzursuz eden şeyler gördün mü? Bu ve başka konularda gerçek bir internet kurdu olmanı sağlayacak birkaç öneriyi bir araya getirdik!

klicksafe ekibin

1

Hiçbir zaman tek başına,

▶ bir sanal sohbette, bir sosyal grupta (Social Community) ya da anında mesaj sisteminde tanıştığın ve daha önce hiç görmediğin bir insanla buluşma. Öteki ekranın karşısında oturan ve o an bağlantı kurduğun kişinin kim olduğunu asla bilemezsin. Kendini 13 yaşındaki Melek olarak tanıtan kişi aslında 60 yaşındaki Hakan ya da 17 yaşındaki Osman da olabilir. Tanımadığın bir insanla buluşmak istiyorsan, mutlaka yanına bir yetişkin al. Daha fazla bilgi için: www.chatten-ohne-risiko.net!

İnternette centilmence davran.

2

▶ Forumlarda, sanal sohbette ya da SMS ile bir kişi hakkında iftira ya da kötü şeyler yayarak onu aşağılamak doğru değil. Cep telefonuyla videoya çekilip YouTube gibi video sitelerine yüklenen utandırıcı ya da şiddet içeren filmler de hiç komik değildir. Kendin de böyle bir şey yaşadıysan ya da böyle bir şeye tanık olduysan – bunun teknik terimi “Siber Taciz” (Cyber-Mobbing) – o zaman korkma ve birisiyle (örneğin annenle, babanla, öğretmenlerinle, ...) bu konuda konuş.

Ayrıca suç ihbarında da bulunabilirsin, çünkü başkalarını kasıtlı olarak bezdirmek kanunen bir suçtur. Siber taciz hakkında bilgi malzemesini şu adresten bulabilirsin:

www.servicebureau.de/publication.php

3 Kişisel bilgilerini (isim, adres, telefon numarası, fotoğraflar ya da parolalar) asla internette başkasıyla paylaşma.

Birçok durumda, bu bilgilerin kimlerin eline geçeceğini bilemezsin. Örneğin schülerVZ gibi bir sosyal grubunda bir profil oluşturmak istiyorsan, o zaman profilin ayarlarını mutlaka sadece arkadaşlarının görebileceği bir şekilde seç. Bizden söylemesi: İnternet üzerinde kendin hakkında hangi bilgileri verdiğine daima dikkat et. Sosyal grupta üye olduğundan anneni ve babanı da haberdar etmelisin. Bu tür sitelerde ayrıca anne babalar için özel bilgilendirme sayfaları bulunur.

4 İnternette karşılaştığın iddialara karşı şüpheci ol.

İnternette herkes bir şeyler yazabilir ve bunlar doğru olmayabilir. Bilgilerin nereden geldiğini ya da oraya kimin yüklediğini çoğu zaman göremezsin. En büyük internet başvuru sitesi www.wikipedia.de pek çok faydalı bilgi sunar, ama bunların da hepsine gözü kapalı güvenme. Pek çok durumda, internette yayınlanan bilgileri, aynı konuyu ele alan kitaplarla karşılaştırmakta yarar var. Bilgilerin doğru olduğundan ancak o zaman emin olabilirsin ve bunları örneğin okulda derslerin için kullanabilirsin.

İyi arama motorlarını ve linkleri www.klicktipps.net adresinden bulabilirsin.

Diyelim ki, internette cep telefonun için müthiş şarkılar, ekran koruyucuları ya da zil sesleri sunan bir web sitesi keşfettin. İndirmek istediğinde birden cep telefon numaran isteniyor. Bu durumda mutlaka dikkatli ol:

İnternet üzerinde sunulan, ilk bakışta harika ve bedava görünen pek çok hizmet epeyce pahalıya mal olabiliyor.

Pek çok durumda fiyatı görmezsin, çünkü sayfanın bir yerinde küçük harflerle yazılmıştır. Ev ödevi sitelerine abone olma konusunda da dikkatli olmak zorundasın, en iyisi de bir yetişkine danışmaktır.

6 Kimden geldiğini ya da içinde neler olduğunu bilmiyorsan, e-postaları ve eklerini hiçbir zaman açma.

En iyisi onları hemen sil. Tanımadığın kişilerin bir yerlerden senin e-posta adresini bulup ta gönderdikleri spam-mail ("istenmeyen posta") türü postalar sakıncalı olabilir. Bunlar seni bir ürünü satın alman için etkilemekten başka, senin kişisel bilgilerini sızdırmaya çalışıyor olabilir, hatta bilgisayarına zarar verecek virüsler içerebilir.

7 Müzik ve filmleri bedava indirmek çoğukez kanunen yasaktır.

Ne de olsa CD dükkanında da en yeni albüm için para ödemek zorundasın. i-tunes, musicload vs. gibi yasal indirme siteleri de paralıdır. Bu yüzden bedava sunulan bir fırsatla karşılaştığında ilk önce kuşkucu davran, çünkü yasalara uygun olmayan bir şekilde edinilmiş müziğe, filmlere vs. sahip olmanın ciddi cezası var. Neden en sevdiğin CD'yi bir arkadaşın için kopyalamanın serbest olduğunu, ancak bir filme aynı müziği ekleyip internete yüklemenin yasak olduğunu ve hangi indirme sitelerinin düzgün olduğunu, www.irights.info sayfasında öğrenebilirsin.

Her insan "kendi görüntüsünün haklarının sahibidir", yani onun fotoğrafı sadece onun izniyle yayınlanabilir.

8 Dolayısıyla, üstünde başka insanların görüldüğü fotoğrafları ya da videoları sanal topluluklara ya da video sitelerine yüklemek istiyorsan, önceden onlardan izin alman gerekiyor.

Aynı şey, korunan "içerikler" (daha açık bir ifadeyle: başkalarının eserleri, örneğin müzik parçaları, filmler, metinler, grafikler ve daha başka pek çok şey) için de geçerlidir. Onları izinsiz öylesine kullanırsan, bu iş sana çok pahalıya mal olabilir. Daha fazla bilgiyi www.irights.info sayfasında bulabilirsin.

9 Sörf yaparken bir şey sana tuhaf gelirse,

örneğin internette, seni korkutan ya da seni rahatsız eden resimlerin ve yazıların bulunduğu bir sayfaya rastlarsan,

mutlaka güvendiğin bir yetişkinle konuşmalısın

ve ona o sayfaları göstermelisin. Bu yetişkin böylece bu tür sayfaları www.jugendschutz.net ya da www.internetbeschwerdestelle.de internet şikayet mercilerine bildirerek gerekli adımları atabilecektir.

8

- ▶ klicksafe projesi Avrupa Birliği'nin "İnternette daha fazla güvenlik" (Mehr Sicherheit im Internet / Safer Internet Programme) programı çerçevesinde yürütülmektedir:

Landeszentrale für Medien und Kommunikation (LMK)
Rheinland-Pfalz – www.lmk-online.de

Landesanstalt für Medien (LfM) Nordrhein-Westfalen –
www.lfm-nrw.de

- ▶ Bu metnin ticari olmayan amaçlarla çoğaltılması ve yaygınlaştırılması, kaynak olarak klicksafe ve web sitesi belirtilmek suretiyle açıkça serbesttir.

Bu önerilerde verilen tüm bilgiler için, gösterdiğimiz tüm özene rağmen herhangi bir garanti verilmediğine ve yazarların yasal sorumluluğu söz konusu olmadığına dikkat çekeriz.

© creative commons klicksafe – 2. gözden geçirilmiş basım

klicksafe.de

▶ Yayınlayan: ▶

klicksafe
c/o Landesanstalt für Medien
Nordrhein-Westfalen (LfM)
Zollhof 2
D-40221 Düsseldorf

Tel: +49 (0)211-77007-0
Faks: +49 (0)211-77007-374
E-posta: klicksafe@lfm-nrw.de
Web: www.klicksafe.de
www.klicksafe.de/turkce